

Opinion:

npu

Norsk
Publikumsutvikling

PUBLIKUMSUTVIKLING VED TURNÉTEATRET I TRØNDELAG

DYBDESTUDIE BLANT 4 KULTURSEGMENTER

17. AUGUST 2021

OPPDRAGSGIVER

Turnéteateret i Trøndelag
Jorunn Verstad Vodahl

METODE

Dybdeintervjuer (videobasert)

FORMÅL

Utforske tema som kan forbedre publikums interesse for og opplevelse av å gå i teater, særlig på turné.

MÅLGRUPPE

Representanter for kultursegmentene
Essens, Stimulering, Fellesskap og
Perspektiv.

GJENNOMFØRING

Uke 23 – 25 2021

UTVALG

2 - 4 intervjupersoner per segment.
Spredning på alder, kjønn og geografi:
Nord-Trøndelag, Trondheim og Sør-
Trøndelag utenom Trondheim.

A photograph of a stage with heavy red curtains. On the left, a person is seated at a podium with a microphone. The foreground shows the silhouettes of an audience. A semi-transparent red box is overlaid on the center of the image, containing the text 'Målsetting og utvalg'.

Målsetting og utvalg

Målsetting med undersøkelsen

- Undersøkelsen bygger videre på Opinions og NPUs befolkningsundersøkelse med kultursegmentering fra mai 2021.
- Hensikten er å gjøre et dypdykk i de fire viktigste publikumssegmentene ved TiT. Undersøkelsen går i dybden på tema som kan forbedre publikums interesse for og opplevelse av å gå i teater, særlig på turné.
- Målet er å få en dypere forståelse slik at kommunikasjon, tilrettelegging og programmering kan nå de aktuelle publikumsgruppene best mulig.
- De kvalitative bidragene må ses som indikasjoner på segmentspesifikke behov og preferanser knyttet til teater hos publikum i Trøndelag, og som et supplement til kvantitative data.
- Undersøkelsene samlet sett skal brukes i forbindelse med publikumsutvikling hos Turnéteateret i Trøndelag.

Del 1 av undersøkelsen

Del 2 av undersøkelsen

Fra befolkningsundersøkelsen: Trønderes forhold til teater

44 %
er interessert i
teater

Kvinner 60+
er mest interessert

Lik interesse
i NT, T og ST

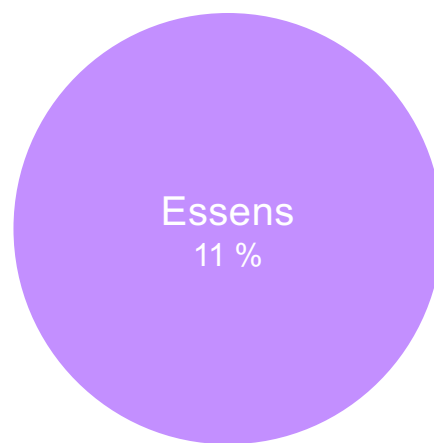
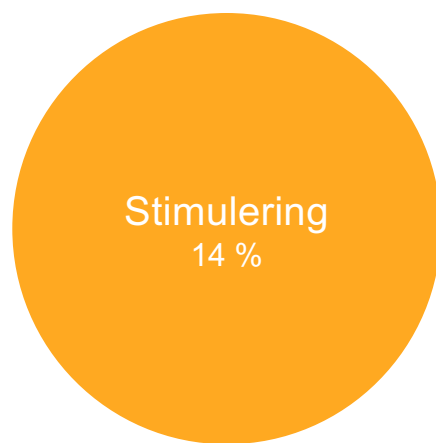
25 %
kjenner til TiT
(51 % i NT)

11 %
har sett en
TiT-forestilling
siste 3 år

Teater- og
kulturhus
er mest besøkte
teaterarenaer

De mest og minst kulturinteresserte segmentene i Trøndelag

Nesten 4 av 10 trøndere befinner seg i svært kulturinteresserte segmenter (37 %). De tre største blant disse er **Stimulering**, **Essens** og **Felleskap**. Denne undersøkelsen inkluderer 10 personer fra disse segmentene.

Ca. halvparten av alle trøndere (47 %) er lite interessert i kunst og kultur, med mindre det treffer deres særinteresser eller har høy underholdningsverdi. **Perspektiv** er en av disse gruppene. Dette segmentet utgjør nesten $\frac{1}{4}$ av befolkningen, og 2 personer deltar i undersøkelsen.

Utvalg

Geografi

Utvalget på 12 respondenter er fordelt på 6 personer fra Nord-Trøndelag, 3 fra Trondheim og 3 fra Sør-Trøndelag. 4 av deltakerne er innflyttere fra andre deler av landet, resten er trøndere.

Kjønn og alder

Utvalget består av 7 kvinner og 5 menn i alderen 25 – 61 år.

Erfaringer med TiT

Trass iherdige forsøk fant vi bare 3 personer som oppga i rekrutteringen at de har besøkt en forestilling fra TiT de siste 3 årene. En fjerde kom på det under intervjuet. Flere fortalte at de har besøkt turnerende forestillinger i nærmiljøet, men vet ikke eller husker ikke hvem som sto bak.

Teaterinteresse

Kombinert med de øvrige egenskapene var det utfordrende å finne 12 personer med positiv interesse for teater. Kravet ble justert til verken-eller (altså ikke avvisende).

Forholdet til kultur og teater

Stimulering: Kultur er opplevelse

Stimulering benytter et bred kulturtilbud, fra kino, musikk, utstillinger og performance til teater og sport.

Tre av fire intervjupersoner jobber i kultursektoren. En er teaterutdannet og jobber med lyd. En annen fotograferer kunstutstillinger og jobber som rammemaker. En tredje er assistent på et bibliotek. Den fjerde deltakeren er politi, og har et barn som går på kulturskole.

Kultur gir Stimulering opplevelser og ny impulser. De liker å oppleve ulike kulturuttrykk og blir inspirert av det de hører, ser og opplever. I tillegg er kultur en arena for fellesskap og opplevelser med andre. De verdsetter opplevelsen her og nå, samtidig som felles opplevelser gir noe å snakke med venner, familie og kolleger om etterpå.

Man får høre en fortelling, en historie, enten gjennom musikk, bilder eller teater. Som kan være noe helt nytt. Og bare det å komme seg ut av sofaen, møte folk og være sosial!

- Stimulering

Kulturopplevelser gir en opplevelse man ikke får i andre medier. Kino er den store arenaen, at du sitter i en stor hall med et svært lydanlegg. Og på teater får du det levende, som du ikke får gjennom en skjerm. Samme med musikk, den delte opplevelsen sammen med publikum. Det er likt for teater og konsert: Det levende du deler med andre.

- Stimulering

Jeg vil oppleve ting selv. Hvis det er åpninger av utstillinger og sånn, vil jeg ikke være på runden når de informerer. Jeg vil oppleve det selv! Du vet ikke om du liker noe før du opplever det. Jeg og samboeren er veldig åpne.

- Stimulering

Stimulering om teater

Stimulering liker teater, men prioriterer gjerne andre kulturformer mer. Hverdagen setter sine begrensninger på kulturkonsumet. Både kino og konserter oppfattes mer tilgjengelige enn teater. For kinoens del også billigere.

For Stimulering er teater en helhetlig opplevelse. De tar inn teaterrommet, scenen, kulissene og skuespillet. De lever seg inn i fortellingen og blir engasjert. Etterpå bearbeider de stykket gjennom samtale med andre.

En av deltakerne spiller selv amatørteater. Både hun og samboeren er med i lokale teaterlag. Som medvirkende i et lokalt vandreteater opplever hun et hyggelig og meningsfylt fellesskap med de andre i laget og med det lokale publikummet.

To av deltakerne har betalt for strømming fra Det Nye Teateret under korona. Dette gjorde de dels for opplevelsens skyld, og dels for å støtte teateret i en vanskelig tid.

“

Jeg bruker kino, konserter og teater. Ikke like interessert i teater som i kino, det har litt med at det settes opp begrensede forestillinger. Og det er dyrere å gå på teater enn kino. Har prøvd å dra på teater under Covid også, har blant annet sett strømming fra Det Nye Teateret i Trøndelag. Artig å se på.

- Stimulering

“

Jeg prøver å få med meg det meste som kommer hit. Det er veldig gøy å høre på forfattere som kommer og snakker om bøkene sine. Likedan er jeg på teater når jeg får det til. TiT kommer hit til Rørvik, da prøver jeg å få med noe, i alle fall. Og så bruker jeg å ta en teatertur til Trondheim innimellom.

- Stimulering

“

Vi prøver å bli med på det som er, men vi er ikke med på alt av musikk eller teateropplevelser. Under Covid har jeg ønsket å være mer med for å støtte bransjen. Vi sitter godt i det med trygge jobber, og tenker på de som jobber med lyd, lys og bilder. Derfor har vi betalt for streaming fra Det Nye Teateret. Støtte folk som setter i gang for å gi et tilbud mens det er stengt.

- Stimulering

Essens: Kultur er livet

Essens benytter et bred kulturtilbud, fra bøker, film, musikk og kino til festivaler, stand-up og teater. To av intervjupersonene er aktive med å formidle og engasjere andre i kultur. Den tredje var aktiv musiker tidligere, men spiller nå kun privat. Segmentet kjennetegnes av bred og variert kultursmak, inkludert interesse for det trønderske.

Kultur gir Essens energi og påfyll og noe å leve videre på. Kulturopplevelser endrer tanker og utvider sinnet. Kultur endrer synet på andre mennesker og på livet, og setter verden i sammenheng. Gjennom ulike kulturuttrykk får Essens et helhetlig bilde av virkeligheten.

Essens i Trøndelag er gjenkjennelige fra segmentbeskrivelsen, men fremstår ikke som elitistisk. Selv om deltakerne kjenner og verdsetter kvalitet, liker de at lokale krefter får muligheter og bidrar. De er engasjert i lokalmiljøet og fremstår som genuint opptatt av å spre gleden og verdien av kultur til omgivelsene. De ser ikke ned på amatører. Dessuten er de sosialt orienterte mennesker som foretrekker å dele kulturopplevelser med andre.

Musikk og gode tekstforfattere har betydd mye for meg, for å sette ord på ting som er viktige for meg. Som jeg bruker i jobben som lærer, og ikke minst til å forstå verden. Jeg bruker musikk både for å slappe av, men også for å få impulser og holde meg i live, ikke stivne til.

- Essens

Konserter og musikk er de tilbudene jeg benytter mest. Fordi det fenger meg mest. Er veldig glad i musikk og veldig opptatt av å høre god musikk. Og det er artig å oppleve artisten live.

- Essens

Musikk treffer følelsesregisteret. Jeg får gåsehud og indre ro, en god følelse. Og ikke minst skaper musikk minner, det trigger opplevelser du har hatt og erfaringer du har. Teater er å se en tolkning av en forestilling. Du har kanskje lest en bok og ser en tolkning fra regissørens side – veldig spennende. Det er en form for avkobling fra hverdagen. Det setter deg inn i en ny verden.

- Essens

Essens om teater

En av deltakerne har et ambivalent forhold til teater. Han omtaler seg som gammel raddis og evig ungdomsopprører. Han forbinder teater med finkultur for overklassen, og ikke noe for vanlige folk. Selv om han har hatt flere fine teateropplevelser, er det primært kona som drar ham med. En av de andre deltakerne opplever også konserter som mer aktuelle og mindre formelle enn teater.

Den siste deltakeren er teaterutdannet og har blant annet vært pådriver for en teatergruppe for personer med nedsatt funksjonsevne. Han er opptatt av at alle skal kunne oppleve og delta i kulturlivet uavhengig av funksjonsnivå. Vedkommende understreker at kultur ikke skal være noe for en liten, finkulturell gruppe.

Essens opplever teater med alle sansene. De trigges av dyktige regissører, skuespillere, god musikk, gode historier/tekster/monologer, avanserte scenografier og gode prestasjoner i hele produksjonen. De verdsetter kvalitet i alle ledd, men har ingenting imot glade amatører eller hjemmesnekra kulisser. De forventer mye av de proffe, og er rause med amatørerne.

“

Jeg liker konserter, spesielt sånne mindre konserter. Jeg har et visst forbehold når det gjelder teater. Er ikke så glad i finkultur. Teater som blir veldig abstrakt og avantgarde, står jeg over. Har hatt noen gode opplevelser med lokalt eller regionalt teater med Olav Duun, som jeg har satt veldig pris på. Og har sansen for musikaler. Kan aldri høre meg mett på Jesus Christ Superstar. Det er den største teateropplevelsen, når jeg tenker meg om.

- Essens

“

Ser stadig reklameplakater for Trøndelag Teater, og noen har vært fengende. Men det har ikke passet mtp. planlegging. Det er lettere for oss å dra på konsert, mindre formelt.

- Essens

“

Det er morsomt å se at lokalbefolkningen er med og skaper liv, det skaper en utrolig oppmerksomhet rundt kultur og skaperglede. At de får utøve kunst fra scenen. Som ofte ikke står tilbake fra de helprofesjonelle teatrene, fordi skapergleden er så stor. Og entusiasmen man viser for nærmiljøet og lokalhistorien ved å delta i spel.

- Essens

Felleskap: Kultur er fellesskap

Felleskap benytter et bred kulturtilbud, fra musikk og kino til billedkunst og teater. En deltaker insisterer på å inkludere idrett i kulturbegrepet, mens en annen trekker inn mat.

To av deltakerne har en kjernefamilie som er svært aktive innen idrett. En av disse familiene er også engasjert i kultur. Mor i huset underviser ikke i kulturfag, men fletter det inn i andre fag i sin jobb som lærer.

Kultur gir Fellesskap energi og glede. De elsker å delta og bidra sammen med andre, og oppfatter kultur som en ypperlig måte å bygge fellesskap og samhold på. Kultur er rett og slett samfunnsbyggende. På det individuelle planet representerer kultur avkobling, det pirrer nysgjerrigheten og gir Fellesskap gode opplevelser. Kultur oppleves best sammen med andre.

Intime scener ser ut til å fenge Fellesskap best. På en intimkonsert oppstår et sterkt fellesskap mellom artist og publikum; «*jeg kan føle at artisten bryr seg om det*».

“

Barna har vært med i kulturskolen. Dans, sang og piano, gitar, fiolin og kornett. Vi som familie musiserer litt. Jeg spiller piano. Og spilte saksofon i skolemusikk og storband, nå bare til egen bruk (...) Kultur gir samhold, være en del av en gjeng eller et arrangement.

- Fellesskap

“

Jeg har aldri gått på kino alene. Da hadde jeg følt meg ensom! Dumt at man tenker sånn, men det er godt å ha noen å diskutere filmen med etterpå.

- Fellesskap

“

Jeg er generelt opptatt av kunst og kultur, det er verdifullt i samfunnet. Kunst og kultur er viktig i både opp- og nedgangstider. Det gjør noe med folk å samles og få litt påfyll.

- Fellesskap

Felleskap om teater

Felleskap opplever teater best sammen med andre. Intimscener gir en følelse av nærhet og felleskap med skuespillerne, mens venner, familie og øvrig publikum gir en følelse av å oppleve noe sammen med andre.

Felleskap lever seg inn i historiene på scenen. De identifiserer seg både med skuespillerne og rollefigurene. De husker ikke alltid plottet etterpå, men inntrykkene og følelsene sitter igjen.

Det er viktig for opplevelsen å kunne snakke med andre om stykket i etterkant, både umiddelbart og senere.

Jeg er veldig glad i teater, men besøker det ikke så ofte. Synes det er fantastisk flott. Tror jeg vil benytte meg mer av det etter hvert. Barrierene er tid, den strekker ikke til. Jeg har ikke prioritert det. Prioriterer barn, håndballkamper, fotballkamper, egentrening, skog og mark.

- Felleskap

Jeg var på utendørsteater i fjor, Guri fra Edøy (...) Det var en kjempegod opplevelse. Det var fint vær, gode sitteplasser, hadde med underlag og godt med klær om det skulle bli kaldt. Skuespillerne snakket høyt og tydelig og hadde god kontakt med publikum. Det var en intimscene, ikke så mange – kanskje 100 publikummere.

- Felleskap

Da jeg var yngre, var jeg mest interessert i musikk og teater. Nå har jeg større bredde. Har både leste meg opp på ting, vært med på ting og hatt tid og ressurser de siste 20 årene. Med voksne barn har man større frihet til å gjøre ting impulsivt.

- Felleskap

Perspektiv: Kultur konkurrerer med mye annet

Perspektiv har mange interesser, inkludert et variert kulturtilbud. Deltakerne liker og bruker alt fra musikk og show til kino og teater.

Med sine 25 og 28 år er de to deltakerne i segmentet de yngste i utvalget. De er masterstudenter i hhv. Trondheim og Sør-Trøndelag, med stor interesse for sine respektive fag.

For Perspektiv representerer kultur en mulighet til å utforske egne interesser og lære noe nytt. De elsker å oppdage og oppleve nye ting, bli overrasket og engasjert. De er spontane og hopper gjerne på ting. Når de klarer å planlegge, ser de fram til og gleder seg til den kommende hendelsen som noe utenom det vanlige.

En av deltakerne har et barn på 7 år, som hun prøver å få interessert i kultur. Håpet er at barnet skal oppleve gleden ved kulturelle aktiviteter, og at de to kan ha felles opplevelser.

Jeg liker musikk og film, og er en del på kino. Har noen venner som også er filminteresserte. Konserter når det passer. Jeg er glad i teater, men ikke noe jeg gjør så ofte som jeg kunne tenke meg. Det er en konsekvens av at jeg har mange interesser og mye jeg vil få med meg, inkludert tur i skauen.

- Perspektiv

Jeg kunne gjerne gått oftere på ulike kulturtilbud. Jeg synes teater er spesielt dårlige på å reklamere for seg selv. Det går meg hus forbi, og jeg ser det først i ettertid. Jeg må være veldig på selv, og oppsøke det.

- Perspektiv

Perspektiv om teater

En av deltakerne var på studieopphold i London like før pandemien, og booket inn to teaterstykker og en musikal før avreise. Han hadde ingen forhåndskjennskap til teaterstykkene. Det som trakk, var kjente skuespillere fra filmverdenen.

I følge deltakeren hadde Onkel Vanja en klassisk oppføring med gammeldagse kulisser, mens Cyrano de Bergerac var moderne og minimalistisk. I denne oppsetningen var det større fokus på skuespillerne enn på kulisser og kostymer. Dette falt tydeligvis i smak: «*Den moderne oppsetningen er ett av de beste stykkene jeg har sett.*»

Den andre deltakeren besøkte Annie i Olavshallen sammen med sin samboer, datter, svigermor og en nevø. Hun forteller begeistret om flinke barn i forestillingen. Det eneste som skurret, var unummererte seter. Det gjorde at familien havnet langt bak i salen, med dårlig utsikt til det som skjedde på scenen.

“

Hver gang jeg er på teater kjenner jeg at det er artig. Tenker hver gang at dette skulle jeg gjort mer av. Må følge mer med og se hva som kommer!

- Perspektiv

“

I London så jeg Cyrano de Bergerac og Onkel Vanja, og musikalen Book of Mormon. De to teaterstykkene kjente jeg ikke fra før, men skuespillerne kjenner jeg fra film og synes er kule. Fant ut at begge er gamle stykker.

- Perspektiv

“

Samspillet med de jeg var sammen med er viktig. At vi finner på noe sammen. Har en felles opplevelse. Det å gå i teater er en veldig sosial ting. Det gjør jeg ikke alene. Både innhold og fellesskap er viktig. Teateropplevelsen må også være bra, ha høy kvalitet. Se at skuespillerne har lagt ned mye arbeid. Så jeg er opptatt av kvalitet, men vil også dele med noen.

- Perspektiv

Teaterets posisjon på kulturfeltet

Sjelden besøkt

Hyppig besøkt

Teater: Relativt høy terskel. Stor bredde og «fare» for sære opplevelser. Viktigste pre: Live framføring, unike opplevelser og teatermagi. Viktigste con: Sporadisk tilgang, få oppsetninger, høy pris, uklare forventninger, få erfaringer, assosiasjoner til finkultur. Blandet vilje til å reise for å oppleve teater.

Lokal kultur (revy, stand up, teater, musikk, kulturarv, utstillinger etc.). Varierende grad av terskel og bruk. Viktigste pre: Det lokale, folk man kjenner, vilje til å støtte, folkelig fellesskap. Viktigste con: Varierende kvalitet. Stor overbærenhet med amatørnivå.

Kino: Lav terskel og mye brukt. Best tilgjengelighet, lavest pris, stort utvalg og stor variasjon. Viktigste pre: Stor sal, stort lerret, mektig lyd. Også publikum løfter opplevelsen. Viktigste con: Pris sammenlignet med TV og strømming.

Konsert: Lavest terskel og mest brukt. God tilgjengelighet. Høyt engasjement. Viktigste pre: Live artist, musikk man elsker, masse følelser, god stemning, god lyd, Skjebnefellesskap av likesinnede. Viktigste con: Begrenset tilgjengelighet på ønskeartistene. Stor vilje til å reise både kort og langt for å oppleve konserter.

A photograph of a man in profile, wearing a silver crown with red and green gemstones. He is looking down and to the right. The image is set against a dark background and is framed by a thick red border. A semi-transparent red rectangular box is overlaid on the lower right portion of the image, containing the text 'Teateropplevelser' in white.

Teateropplevelser

Ferske teateropplevelser fra TiT

Dødsdansen 2020

Dramatisk og til dels makaber historie om ekteparet Edgar og Alice, av August Strindberg. Hva skjer når din nærmeste blir din verste fiende? Intimteater med tett-på opplevelse av et ekteskap i oppløsning.

Tidene skifter 2019

Musikalsk kåseri ved Liv Hege Nylund, skuespiller, regissør og tidligere teatersjef ved NTT, og musiker André Dyrstad. Musikk og tekster fra bl.a. Kurt Weill og Bertold Brecht. Fin formidling av krigshistorie med tysk perspektiv, viser hvordan livet går sin gang også under en krig.

Rotsekk 2018

En monolog fra TiT om «lidenskap, kjærlighet og livet som bare fyker forbi mens du driver og ser fotball». Vår respondent blander gjenfortellingen med *Ingen er homo i 2. divisjon* fra Hålogaland Teater, om homofobi i fotballen. Enten vedkommende så stykket fra TiT eller HT, opplevdes det som fint og livsnært.

Ferske teateropplevelser fra TiT og andre

På tvert 2018

Fortellerteater fra Olav Duuns første roman om Danel, vist på Inderøy kulturhus. Intimteater med to skuespillere i et enkelt, helsvart scenerom. Et stykke fylt av forfatterens livsvisdom, godt og sterkt formidlet av Paul Ottar Haga og Evy Kassetth Røsten.

Bukkene Bruse 2018

Barneforestilling fra Riksteateret. Morsomt og barnevennlig, med mye tøys og tull. Tittelen *Bukkene Bruse lager rumpebrann* (på trollet) var appellerende. Litt slitsomt og mye fjas for de voksne, men full klaff for 5-åringen.

Carmen mars 2017

Operaforestilling i Kimen i Stjørdal. Ensemble fra Steinvikholmen operaskole og barn & unge fra Stjørdal kulturskole. Kulisser, kostymer, sminke, effekter og flinke skuespillere dro publikum inn i en levende og fengende historie.

Ferske teateropplevelser fra andre II

Romeo og Julie våren 2021

En moderne oppsetning på Trøndelag Teater, på bred trønderdialekt. Sære kostymer med en miks av moderne klær, klær fra 1600-tallet og dyremasker. En musiker/lyddesigner som sentral del av forestillingen. En roser stykket, en annen synes det ble for sært.

Paralysens liturgi 2021

Multimedialt musikkteatralt eksperiment på Rosendal Teater, med film fra tomme kirker og spesialkomponert musikk. Prosjektet undersøker paralysens potensial som kunstnerisk materiale. I følge vår respondent var det «*veldig spesielt og veldig fint*».

Juleevangeliet - da #metoo kom til bibelen 20.12 2020

En surrealistisk, live digitaloppsetning fra Det Nye Teateret. Vellykket tilpasning fra scene til strømming, med imponerende og fascinerende scenskifter. Morsom rølpehumor. Manglet den fysiske teatermagien, men et godt digitalt tilbud.

Ferske teateropplevelser fra andre III

Annie høsten 2020

Lokal oppsetning i Olavshallen.
Familieforestilling med lokale barn.
Gode prestasjoner og god stemning.
Fraværet av nummererte seter gjorde at yngre barn som havnet langt bak så lite av scenen og ble urolige og distraheret under den lange forestillingen.

Tordenskjold – alle tiders trønder 2019

Musikal på Trøndelag Teater, preget av humor, sang og god stemning. Et engasjert publikum bidro til å gjøre skuespillerne gode. Et konservativt stykke i et konservativt bygg, gjort tidsriktig og moderne.

Fru Guri av Edøy 2019

Årlig spel framført på Smøla. Setter historiske kvinner på kartet og viser kvinnefrigjøring i vikingetiden. Teater i friluft omkranset av natur skaper en unik atmosfære. En intim utescene med ca. 100 publikummere bidrar til god kontakt mellom skuespillere og publikum.

Hva gir gode teateropplevelser?

Positive faktorer for gode teateropplevelser

Stykket

Engasjerende fortelling
Gjenkjennelse
Lære noe nytt
Latter og glede
Eksistensielt alvor
Lokal forankring
Kjente kilder

Skuespillerne

Dyktige
Profesjonelle
Personlige
Engasjerte
Kontaktsøkende

Fysiske forhold

Utendørsteater
Teaterhuset
Teaterscenen
Intime scener/fysisk nærhet
Hyggelig omgivelser (foajé og bar)
Enkel servering

Scenografi

Visuelle virkemidler (kulisser og kostymer)
Musikk
Dialekt (trøndersk)

Atmosfære

Føle seg velkommen
Rent, ryddig og trivelig
Hyggelig ansatte

Blandet mottakelse

Smalt /sært

Moderne oppsetninger av klassiske stykker
Uvante virkemidler
Karikaturer og overdrivelser

Teater som finkultur

Høytidelighet
Pyntet publikum
Ekskluderende

Sagt om teateropplevelser

Det gir meg en god opplevelse, som avhenger av hva slags stykke det er. Noe kan gi bakoversveis, sitter lenge etter og tenker og funderer, gjør inntrykk. Det regner jeg med at Allis sønn vil gjøre. Det er en bok jeg har lest. Vi som ser stykket, sitter etterpå og snakker om hvordan hver enkelt har opplevd det. Særlig det å se proffer gir en god opplevelse, de er så dyktige! Se hvor flinke noen egentlig er sammenlignet med amatørteatrene man ser. De er gode formidlere. Man havner i en annen verden på teater, kobler ut alt annet og lever seg inn i det som skjer på scenen. Blir sittende som i en boble, med kun det som foregår på scenen. Selv om man bare er publikum, føler man at man er med likevel. Lever seg så inn i innholdet at man er mer deltaker enn betrakter.

(...) Det er totalopplevelsen som er viktig. Skal jeg ha bare innhold, kan jeg sitte hjemme og lese bøker. Det er den totale pakken som gjør det: Fra du kommer og venter på at det skal starte, spenningen på hvordan det skal bli. Og du er sammen med folk som har den samme interessen. Du får ikke noen som kommer inn og ødelegger med egne kommentarer og prøver å være artig. Det er helt stille når det begynner! Vi har bare opplevelsen på scene. Er det er artig stykke, så flirer publikum når de skal. Det er hele stemningen som gjør det. Pluss at når man er interessert i teater, får du en god opplevelse fra du planlegger å dra, til flere dager etterpå. Du får et inntrykk, og når du dra med folk du kjenner, får du pratet om det etterpå også. Til høsten skal vi jo til Allis sønn. Hver gang jeg tenker på det, gleder jeg meg veldig. Har lest boka, og kjenner at jeg må lese den en gang til før jeg drar. Både det å vite at jeg skal se på noen jeg kjenner godt og har snakket om mange ganger. Hun er en lokal forfatter, og min forrige sjef på biblioteket var veldig opptatt av Holke. Gleder meg kjempemye til å se hvordan de angriper boka og hvordan det blir formidlet. Og hva de trekker fram. Et teaterstykke kan ikke spille hele boka, så hva vil de trekke fram?

- Stimulering

Spillestedets betydning for opplevelsen

Opinions befolkningsundersøkelse viser at 62 % opplever at selve spille stedet påvirker opplevelsen. Det betyr ikke at én type spillested er bedre enn andre, men at ulike spillesteder gir ulike opplevelser.

“*Jeg har vært på teateroppsetninger i skolelokaler i Oslo. På en eller annen barne- og ungdomsskole, hvor de hadde lånt aulaen. Utenom det har det vært teateropplevelser utendørs. Ute blir det så stort! Det er mulig å vise fram noe som ikke hadde funket på en scene pga. plass. Noen som rir på en hest, store folkemengder, trær, luft – det føles stort og vilt. Jeg tror selve oppsetningen/stykket oppleves langt på vei likt, uavhengig av samfunnshus/teaterscene. Jeg har sett både fulle scenografier og minimalistiske. Også de minimalistiske gir store opplevelser. Skuespillerne får deg til å tro at ting skjer. Jeg har full tro på at man kan få fram et like sterkt bilde, enten det er utendørs eller hvor som helst i alle typer lokaler.*

- Perspektiv, Trondheim

“*Jeg så *Dødsdansen* på Norge. Det var veldig spesiell scenografi. Vi satt rundt dem, de hadde bygget opp sin egen scene. Ikke plass til å så mye publikum, 80 kanskje. Jeg satt helt oppe i dem, på fremste rad. Og de er veldig dyktige skuespillere. Husker ikke hvem som var med, men det var proffe skuespillere. De danset på bordet. Og et dramatisk stykke innimellom, du skvetter til når det blir så nært. De sitter kanskje og prater stille og rolig, så spretter den ene opp og blir sint. Da skvetter vi andre også.*

- Stimulering, Rørvik

Teaterhus har både fordeler og ulemper

Noen liker høytidelige rammer og vil gjerne pynte seg for å gå i teater. Andre skyr formelle teatre. Teater i friluft er magisk. Små, intime scener gir nære og personlige opplevelser.

“*Jeg er veldig glad i å gå i et ordentlig teaterbygg. Jeg har både vært på turnerende teater og i vanlig teater. Mest i vanlig teater, kanskje. Det er stas å gå i teater. Man pynter seg mer. Det er lagt til et tidspunkt litt ut på kvelden. Hele opplevelsen er mer stas. Grendehus er mer lavterskel, bare å møte opp til rett tid. Ingen forberedelser. Jeg har alltid fått oppfylt forventningen, uansett lokale. Kvaliteten er alltid høy. Man får den samme kvaliteten på skuespill uansett. Bortsett fra at lokalet ikke er tilpasset teater - det er slitsomt hvis alle sitter på et flatt gulv. Da ser man ikke så godt hvis man havner langt bak. Det er dumt med grendehus og sånn.*

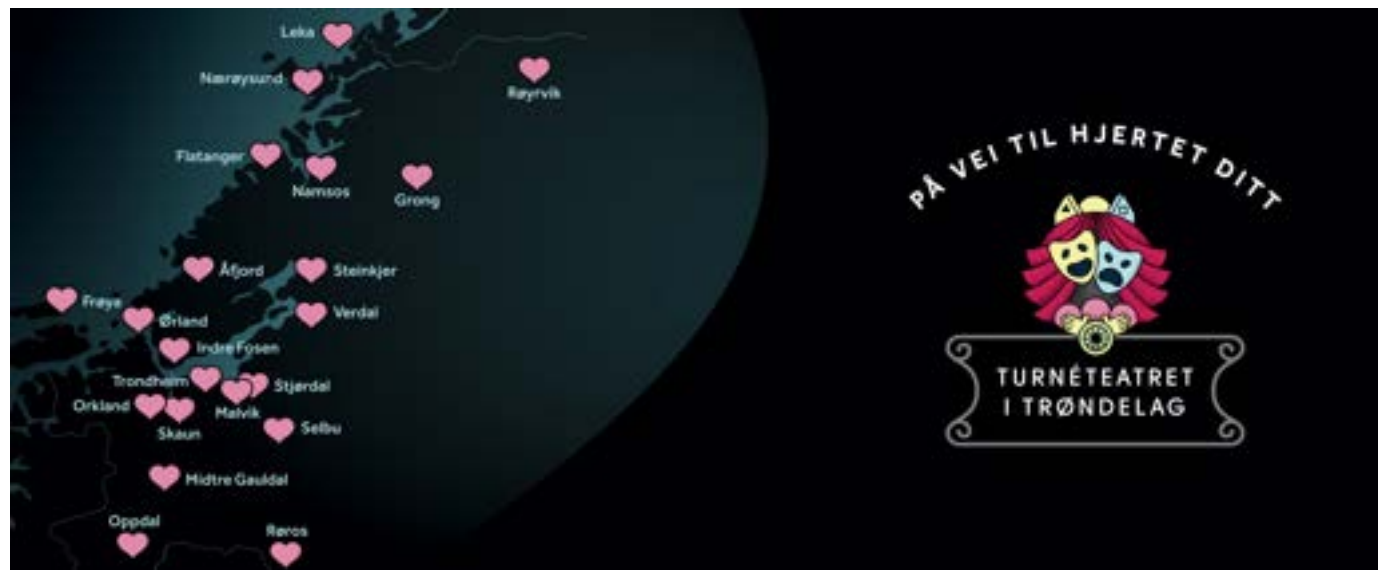
- Perspektiv, Malvik

“*Jeg har vært på spel utendørs. Å være ute, og komme så nær skuespillerne utendørs, var en fantastisk opplevelse. Jeg liker å være ute, og uterommet gjør det veldig spesielt. Når du er ute i naturen, har du himmelen og skuespillerne og benkene. Ikke noe arkitektur å se på og kanskje ergre deg over (...) Jeg har også vært i TT. Det er mange scener der, jeg har vært på den gamle. Den er fantastisk. Fordi jeg liker den gamle, og fordi det er intimt. Den er mindre og du kommer nesten oppå skuespillerne. Den nye salen er større og mindre nær. På gamlescenen trenger de ikke mikrofoner. Det gir en litt annerledes opplevelse.*

- Fellesskap, Trondheim

Gode opplevelser fra TiT

At teateret kommer til meg

- TiT verdsetter og respekterer folk i distriktene
- Bringer kultur og teater dit folk bor
- Utvider det lokale tilbudet til mer enn idrett
- Skaper liv og røre
- Sparer tid og penger

Nært og personlig

- Kjente forfattere og skuespillere
- Liten avstand mellom skuespillere og publikum
- Følelse av nærhet og delaktighet
- Jordnære og forståelige stykker
- Troverdige rollefigurer

An aerial photograph of a vast valley with numerous hot air balloons floating in the sky. The scene is bathed in a soft, reddish-pink light, suggesting either dawn or dusk. The balloons are scattered across the landscape, which features winding paths and a mix of rocky and vegetated terrain. The overall atmosphere is serene and expansive.

Kjennskap og posisjonering TiT

Lav kjennskap til TiT i utvalget

TiT er ingen merkevare

Bare 3 av 6 deltakere fra Nord-Trøndelag oppga i vervingen at de har deltatt på en forestilling fra TiT i løpet av de siste 3 årene. En fjerde deltaker kom på under veis i samtalen at han også har gjort det.

Blant deltakerne i Trondheim og Sør-Trøndelag er det ingen kjennskap til TiT. Noen få har hørt om Nord-Trøndelag teater, men kjenner ikke til navneskiftet.

Navnet er til dels selvforklarende og signaliserer et turnerende teater med Trøndelag som nedslagsfelt. Ut over dette gir navnet få eller ingen signaler om nivå (proff/amatør), profil, repertoar, besøkssteder eller besøksfrekvens.

Assosiasjoner og reaksjoner blant dem som kjenner TiT

Gamle Nord-Trøndelag teater. Et omreisende teater som besøker distriktene. Dyktige skuespillere og variert repertoar. Noen ganger appellerer stykkene, andre ganger ikke. Enklere og lettere stykker enn Riksteateret. Små lokaler, tett på publikum. Intimteater med små oppsetninger. Uklar besøksfrekvens. Kun én oppsetning per gang. Støtter lokale teaterlag.

Assosiasjoner og reaksjoner blant dem som ikke kjenner TiT

Vet ikke hva de skal forvente, men sannsynligvis annerledes enn institusjonsteatrene. Trolig amatørskuespillere, helt eller delvis. Enkel scenografi, kostymer og effekter. Mindre lokaler, tettere på publikum. Uklare forventninger til repertoar. Mer avantgardistisk? Selvskrevne stykker? Forbindes med distriktene. Kommer TiT til Trondheim? Hvor spiller de da? Tilknytningen til Verdal: Er det TiT som står bak Stiklestadspelet?

Sagt om TiT

At TiT er et turnerende teater synes jeg er veldig bra. For folk i distriktene spesielt, som ikke kommer seg til sentrum (...) Et turnéteater er mer amatør opplegg enn om du går på TT, som har faste skuespillere, scene og kulisser. Jeg tror små steder, utkantstrøk som Tydal, Selbu, Hitra og Frøya, Meråker og Frostad og sånne steder, har mest glede av det. Det bør settes opp slik at det treffer særlig eldre folk, som ikke reiser så mye. Stykker som passer dem. Det kan komme andre grupper og se på dem, enn vi som er interessert og fleksible og som reiser for å se teater.

- Fellesskap, Stjørdal

Jeg tenker at TiT er litt enklere. Ikke så kjente skuespillere, og kanskje ikke de enorme sceneeffektene siden ting tas opp og ned og reiser rundt. Enklere kostymer og effekter, et enklere format. Det utfyller hverandre at det er forskjellig. Å gå på TT og Olavshallen er enormt, med scene og effekter, enn noen som reiser rundt. At scenen er mindre, at du kommer nærmere fysisk, at terskelen er lavere for å snakke med en skuespiller etterpå. Ikke så profesjonelt, og det er positivt. Det gir variasjon. Tenker de ikke kommer med så kjente stykker. Siden det er i Trøndelag hadde det vært fint om de kunne ta ting herfra – forfattere, hendelser. Være litt lokal. Vi vil jo gjerne ha det lokale! Det hadde ikke vært noe rart om de spilte Shakespeare heller, altså. At folk i distriktene får anledning til å se det også. Når stykket kommer til folket, blir terskelen lavere. Folk må ikke gå til stykket. Og kanskje prisen blir litt lavere? Siden det er litt mer amatørmessig med scene og kulisser.

- Fellesskap, Stjørdal

Sagt om TiT forts.

Viktig for oss som bor i utkanten å få oppleve ting folk i byene tar for gitt. De kan være på teater flere ganger i uka! Vi føler oss litt sett vi også, selv om vi bor på en liten plass. At noen synes det er verdt å komme hit og spille for oss. Jeg synes det er veldig fint.

- Stimulering, Rørvik

Jeg kjenner til at teateret har sin scene i Verdal og Stiklestad. Og vet at de har en fin filosofi på at de spiller på de stedene andre ensembler ofte ikke kommer på. Sånn at flere får mulighet til å oppleve teater. Og så tror jeg de ofte har et lokalt tilsnitt på forestillingen, rundt Duun, Tiller og de samegreiene for lenge siden. At folk kjenner seg igjen eller kjenner forfatterne. Et teater som tar pulsen på Trøndelag godt. Uten at jeg har gått inn og sett på programmet deres (...) De har en kjempeviktig funksjon i distriktene, for å opprettholde bosetting.

- Essens, Namsos

Jeg har hørt om TiT, men ikke vært på det. Har hørt at det er en arena for teater, men er ikke sikker på hva de holder på med. Det første jeg tenker når du forteller at de har skiftet navn fra Nord-Trøndelag teater til turnerende i det nye fylket, er spel og oppsetninger jeg har vært på utendørs. Jeg har vært på Olavs dager og Spelet om Hellig Olav. De velger seg sikkert forestillinger de setter opp på kulturhus, skoler og andre steder hvor det passer å sette opp teater. Reiser rundt fremfor at folk samler seg på én plass. De reiser rundt med teater dit folk bor.

- Perspektiv, Trondheim

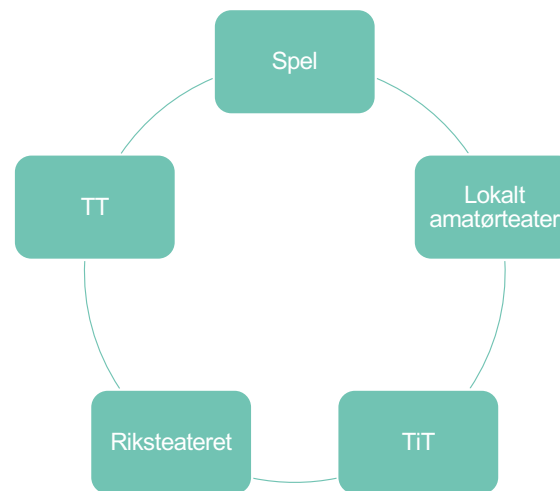

Teaterlandskapet i Trøndelag

TiT er ikke en etablert merkevare. Navnet er generisk, og kan forveksles med både Riksteateret og TT eller andre ensembler på turné.

Lokal er ingen sentral dimensjon eller forventning til TiT. Lokale spel fremstår naturlig nok som meste lokale, siden de er knyttet til stedegne personer eller historier. Det samme gjelder lokale revyer og amatørteatre, selv om disse også kan sette opp andre ting.

Pga. trønderske skuespillere og stykker av og med trønderske musikere og forfattere, oppfattes også TT som et lokalt teater. Trønderdialekt på scenen varmer trønderhjerter.

Selv om Opinions befolkningsundersøkelse i mai 2021 viser at 25 % av befolkningen i Trøndelag har hørt om TiT, og at andelen i Nord-Trøndelag er på hele 51 %, er det stor forskjell på å ha hørt om teateret og vite hva det faktisk er og gjør (kjennskap vs. kunnskap).

Siden TiT er ukjent for de fleste, er det vanskelig å forestille seg om og eventuelt på hvilken måten TiT er et lokalteater, eller noe helt annet. Kanskje en type pop-up-teater som dukker opp i ny og ne?

Riksteateret er TiT sin turnerende storebror. Som «alle» vet setter RT opp et bredt utvalg stykker mtp. sjanger og bakgrunn/nasjonalitet.

Trøndertema og -utøvere er populære og kan bli et pre for TiT.

TT er det store og profesjonelle teateret i Trøndelag, som teaterinteresserte i hele fylket liker å besøke. Et teaterbesøk til Trondheim gir opplevelser ut over forestillingen.

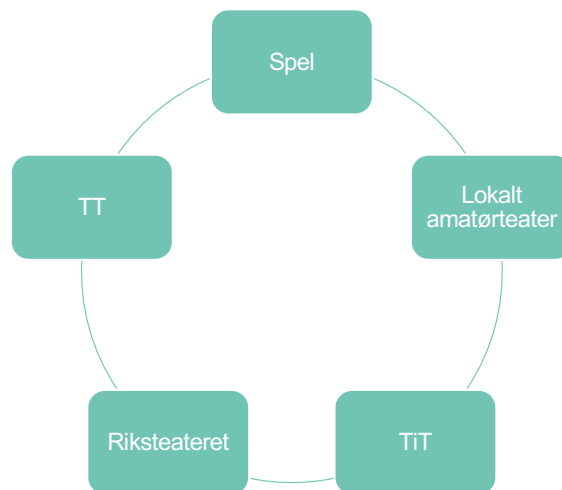

Egenskaper ved de ulike teaterinstitusjonene

Spel: Sommerbasert uteteater. Himmel, luft, lys og natur skaper en magisk og autentisk ramme. Storslåtte oppsetninger med dyr og mennesker. Proffer og amatører i skjønn forening.

Lokale revyer og amatørteater: Mye tull, tøys og moro. En arena hvor teaterinteresserte får utøve kunsten selv. Får noen ganger anledning til å samarbeide med TT eller andre proffer.

Trøndelag teater: Trøndelags proffe teater. Storslåtte oppsetninger i teaterhuset i Trondheim. Tradisjonelt og litt høytidelig teaterhus.

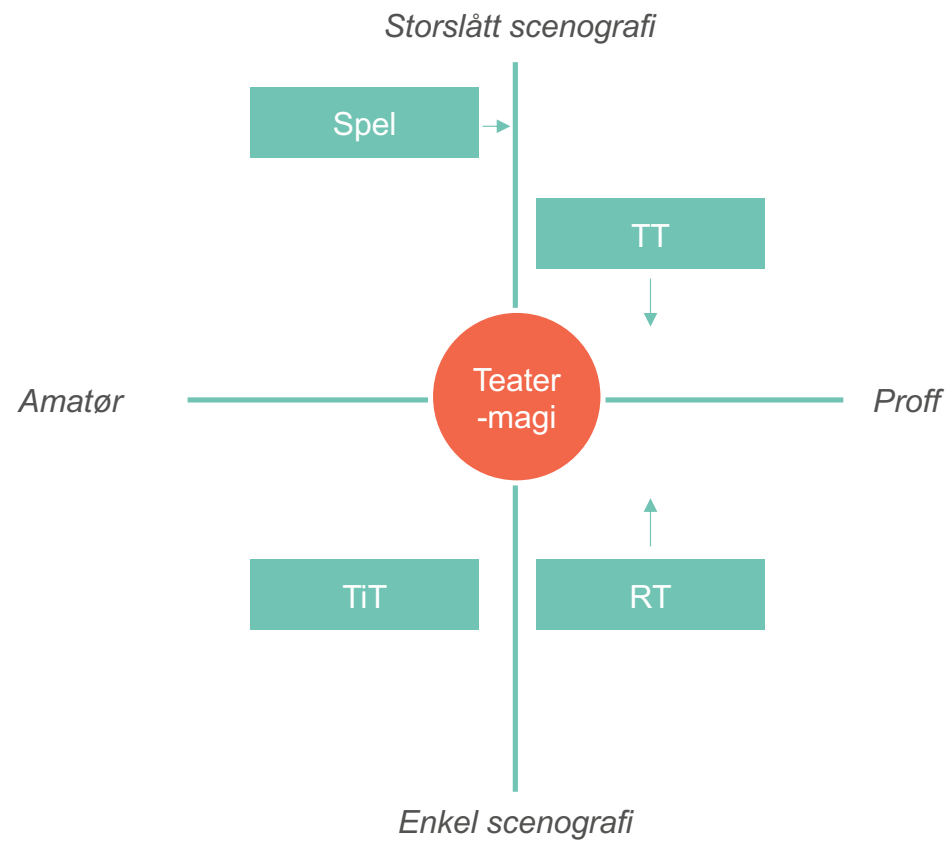

Riksteateret: Norges proffe turnéteater. Reiser land og strand rundt med et bredt utvalg forestillinger, både små og store.

Turnéteateret i Trøndelag: Ukjent for de fleste. Begrenset kunnskap også hos dem med en viss kjennskap. Blant dem som har besøkt TiT forbindes teateret med små scener og nærhet til publikum. Skaper gode møter mellom utøvere og publikum.

Posisjoneringskart

Det unike* ved TiT er nærhet og deltakelse

TiT

Liten scene
Flinke skuespillere
Enkle og virkningsfulle effekter
Nært og intimt
Deltaker i forestillingen

Store teatre

Stor scene
Proffe skuespillere
Imponerende effekter
Storslått
Observatør til forestillingen

*sammenlignet med stedbundne teatre

Sagt om konkurransesituasjonen til TiT

“ Jeg kjenner navnet til TiT, og ser at de annonserer i lokalpressen. Tror også de samarbeider med Nord universitet. Ellers kjenner jeg ikke teateret noe godt. Har aldri vært på forestilling med dem. Det har sikkert ikke passet. Har vært på Riksteateret med barna, men ikke TiT. Litt tilfeldig. Ikke det at jeg ikke har tro på dem. De har hatt forestillinger her i Steinkjer, og de har setet sitt på Verdal. Det er kort vei, men jeg har bare ikke gjort det. Føler kanskje at jeg har nok med TT. Det er for mange små teatre, som en del spel. Og så er jeg en del sørpå, og benytter meg av tilbud der.

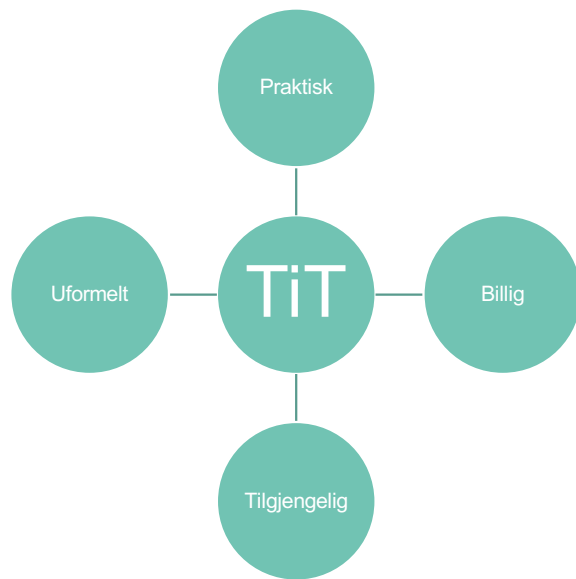
- Fellesskap, Steinkjer

“ Jeg har hørt om TiT, men ikke vært på noen forestilling med dem. De drar vel litt rundt omkring, de kommer av og til hit til Malvik også. Til Kulturhuset Bruket, det er i gangavstand fra oss. (...) Jeg har ikke noe inntrykk av TiT. Kikket kjapt på programmet deres før intervjuet. Det viker – ikke amatør, men ikke helproft heller, på en måte. Jeg kommer absolutt til å sjekke ut forestillingene de skal ha her. Artig å se ting lokalt, og bruke kulturhuset rett borti her. Det er et helt nytt kulturhus. (...) Jeg har dratt til London for å se musikal, for å se det store. Men tenker det også er artig når ting kommer nærmere. Det gjelder også musikk. Kommer det et band jeg liker til Trondheim, drar jeg for å støtte slik at det kommer mer. Det samme med teater. Har mer sans for det lokale. Mindre hassle; slippe å kjøre bil til Trondheim, finne og betale for parkering, ordne barnepike lenger enn bare forestillingen. Mindre stress.

- Stimulering, Malvik

Opplevde fordeler ved et turnerende teater i Trøndelag

De praktiske fordelene ved et turnerende teater er mest fremtredende.

Lokale oppsetninger senker terskelen for tidsbruk og kostnader.

Fremfor å sette av en dag eller en helg, bruker man kun den tiden oppsetningen varer.

Fravær av reisekostnader, hotell og eventuelt barnevakt reduserer den økonomiske barrieren.

Mental tilgjengelighet

Mindre tid og lavere kostnader styrker også den mentale tilgjengeligheten – det er og føles enklere.

Fysisk tilgjengelighet gjør det også lettere å invitere med familie og venner som ikke er like interessert i teater som en selv.

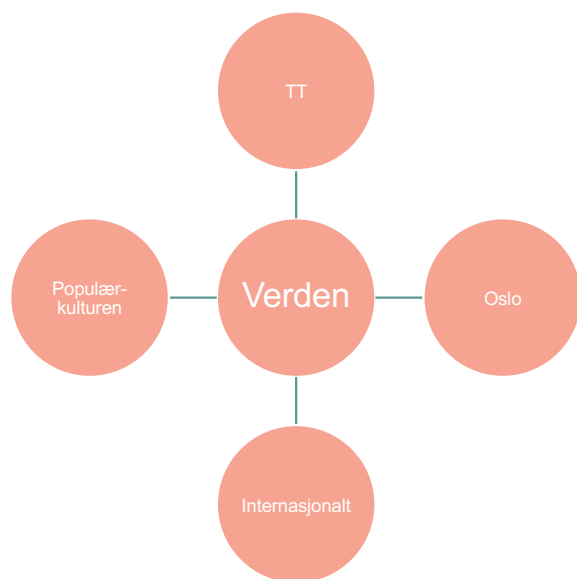
I tillegg skaper lokale kulturhus og andre alternative lokaler en mer uformell stemning.

Sterkere opplevelser

Små scener og fysisk nærhet mellom skuespillere og publikum gir en mer personlig opplevelse. Som publikum blir man engasjert og involvert, noen ganger praktisk og mange ganger emosjonelt.

Utfordringer for et turnerende teater i Trøndelag

Et ubegrenset kulturtilbud i alle kanaler er et turnerende teaters største konkurrent. I utvalget fremstår musikk, strømming, kino og idrett som de største innholdskonkurrentene.

For teaterinteresserte oppleves både Trondheim og Oslo som nært tilgjengelige teaterdestinasjoner. I tillegg gir en teatertur flere opplevelser på én gang; byliv, uteliv, hotellopphold og kanskje et familiebesøk. En *lokal teateropplevelse* kan være bra, mens en *teatertur* gir utbytte på flere fronter.

Før korona var også London en aktuell konkurrent til selv det meste lokale kulturtilbud.

Populærkulturens svøpe

Nettet tyter over av kulturtilbud. Brukerne blir late konsumenter med en global meny i fanget. Netflix er en sentral konkurrent til både kino og teateroppsetninger.

Live-elementet er teaterets største styrke. Det samtidige og fellesskapet i en her og nå-opplevelse er unikt og kan bare matches av andre live hendelser. Likevel trenger publikum et spark bak for å komme seg ut av sofaen og inn på teateret. Lokal tilgjengelighet reduserer terskelen, mens manglende kjennskap til TiT og uklare forventninger til leveransen hever terskelen.

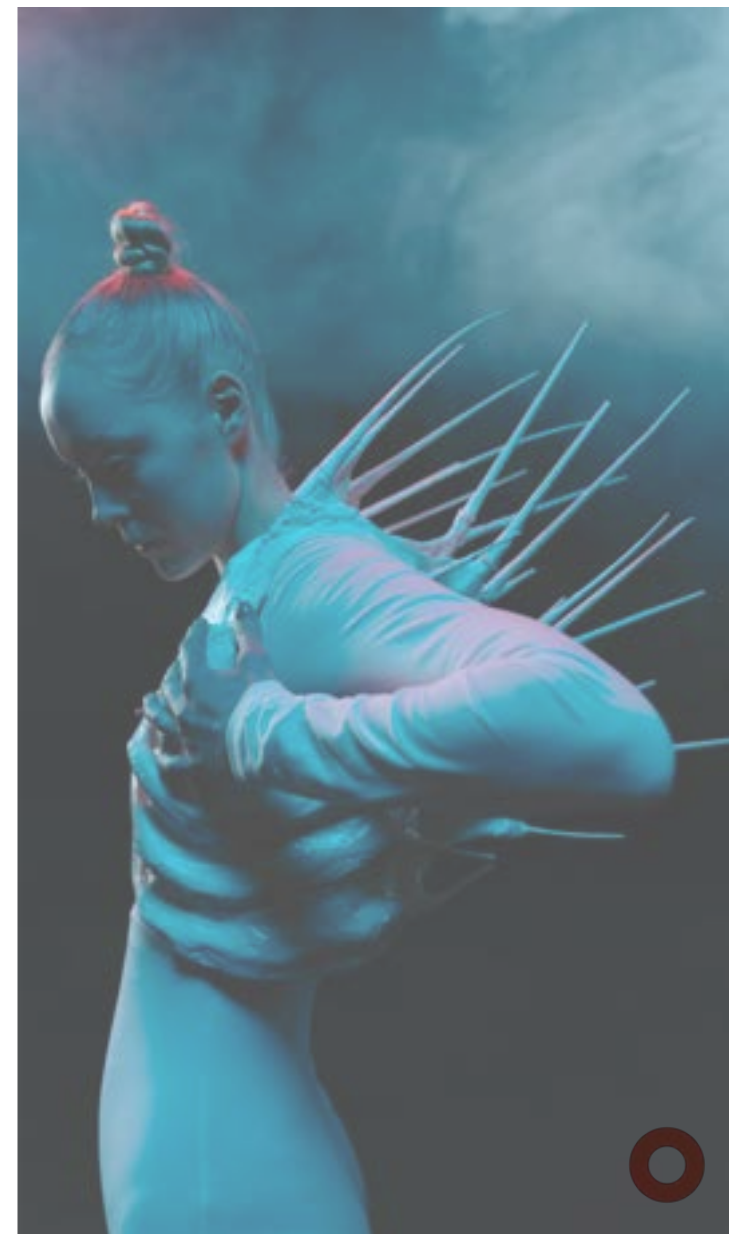

En skuffet sambygding

En respondent fra Verdal er engasjert i det lokale kulturlivet. Vedkommende er skuffet over TiT og bruken av Teaterhuset.

Vedkommende opplever TiT som en ekstern aktør som har lukket seg inne i det nye, flotte huset og stengt dørene til omverdenen – unntatt når de reiser på turné. Vedkommende savner interaksjon mellom TiT og lokale aktører, og bredere bruk av huset.

«Det er et hus jeg ikke føler meg velkommen i, om du skjønner (...) Det ligger fysisk til rette for å være et storslått, fint teaterhus. Men de bruker ikke muligheten. De er liksom anonyme. Vi vet ikke helt hva de gjør inne i det huset. Vet heller ikke så mye om hvor og hvor mye de turnerer (...) Vi som bor her synes det er så underlig at det kun er et teaterhus, det står bare tomt når de ikke er her. Det bor mye folk her, som jobber med f.eks. Stiklestad. Det hadde vært så fint om flere kunne bruke huset! Det er visst noen høye kostnader. Når Riksteateret er her, spiller de ikke der, men i en gymsal. Det er helt tragisk. Tror det er et fylkeskommunalt hus, og kommunen har helt sikkert spyttet i penger. Det er litt ullent hvem som eier det, hvem som har lov å bruke det og hvem som har tilgang til det. Det er en perle av et hus. Men det er så stengt og lukket. Foajeen kunne vært brukt til en konsert, et foredrag, kanskje en liten utstilling. Det kunne vært brukt mye mer som en kulturell storstue.»

En høyere himmel over et turnerende teater?

I utvalget finner vi følgende synspunkter som støtter verdien av et turnerende teater:

- Bringer teater til distriktene: En verdi i seg selv
- Når eldre og andre som ikke kan/vil reise for å oppleve teater
- Reduserer praktiske og økonomiske barrierer mot å oppleve teater
- Er en motvekt mot Netflix, HBO og andre kulturgiganter
- En arena for felles opplevelser og noe å snakke om i lokalsamfunnet
- Inspirerer lokale kulturskoler og teatergrupper
- Styrker distriktene og bygda som attraktive bosteder

Sagt om et turnerende teater i Trøndelag

“ Å ha et turnerende teater har verdi for Trøndelag. Nettopp fordi det kommer i nærheten av der du bor. Da er det lettere å dra. Trøndelag er stort, og det kan være langt til en scene. Da er det mange som aldri får anledning til å oppleve et teaterstykke. Det er et poeng at alle får den muligheten (...) Folk bor kanskje langt unna byen, de har ikke kino og er ikke vant til kulturopplevelser. Så får de en opplevelse utenom det vanlige. De blir en opplevelse rikere (...) For lokalsamfunnet blir det et samlingspunkt, en sosial greie. Artig å gå ut og møte folk. Jeg tror det bidrar positivt i et lokalsamfunn. Ha noe å snakke om.

- Perspektiv, Malvik

“ Fordelen ved å se teater lokalt er at du slipper å reise, det er kort reisetid og man trenger ikke planlegge så nøye. Og det er lettere å få med barn, samboer, foreldre. Og det er litt herlig å bo et sted som tilbyr profesjonelt teater, det er en stolthet i det, at man ikke må reise fra der man bor for å oppleve noe. Det er ingen svakheter ved å se teater lokalt, egentlig. Det kan jo føles mindre profesjonelt, for plutselig står naboen din i baren. Men man godtar det også.

- Stimulering, Verdal

“ Som i Nord-Norge skjer alt i Tromsø eller Trondheim. Etter å ha bodd 7 år i Nord-Norge, elsker du alt som er lokalt. Alt var så langt unna! Sånn er det i Trøndelag også, helt utrolig hvor langt folk kjører for å få med seg noe (...) Hvis noe skjer, kommer alle. Folk slutter opp fordi det er lokalt, at man slipper å dra til Oslo, kunne se det der du er. Noen støtter opp om arrangementer, andre drar fordi det skjer noe.

- Stimulering, Trondheim

Sagt om ikke-bruk av TiT

“*Jeg kjenner navnet til TiT, og ser at de annonserer i lokalpressen. Tror også de samarbeider med Nord universitet. Ellers kjenner jeg ikke teateret noe godt. Har aldri vært på forestilling med dem. Det har sikkert ikke passet. Har vært på Riksteateret med barna, men ikke TiT. Litt tilfeldig. Ikke det at jeg ikke har tro på dem. De har hatt forestillinger her i Steinkjer, og de har setet sitt på Verdal. Det er kort vei, men jeg har bare ikke gjort det. Føler kanskje at jeg har nok med TT. Det er for mange små teatre, som en del spel. Og så er jeg en del sørpå, og benytter meg av tilbud der.*

- Fellesskap, Steinkjer

“*Jeg har hørt om TiT, men ikke vært på noen forestilling med dem. De drar vel litt rundt omkring, de kommer av og til hit til Malvik også. Til Kulturhuset Bruket, det er i gangavstand fra oss. (...) Jeg har ikke noe inntrykk av TiT. Kikket kjapt på programmet deres før intervjuet. Det virker – ikke amatør, men ikke helproft heller, på en måte. Jeg kommer absolutt til å sjekke ut forestillingene de skal ha her. Artig å se ting lokalt, og bruke kulturhuset rett borti her. Det er et helt nytt kulturhus. (...) Jeg har dratt til London for å se musiker, for å se det store. Men tenker det også er artig når ting kommer nærmere. Det gjelder også musikk. Kommer det et band jeg liker til Trondheim, drar jeg for å støtte slik at det kommer mer. Det samme med teater. Har mer sans for det lokale. Mindre hassle; slippe å kjøre bil til Trondheim, finne og betale for parkering, ordne barnepike lenger enn bare forestillingen. Mindre stress.*

- Stimulering, Malvik

Publikumsutvikling for TiT

TRE

VIKTIGSTE INNSIKTER OG FUNN

1

Det er lav kjennskap til Turnéteateret og hva teateret står for. Navnet er til dels selvforklarende mpt. turnévirkosomhet i fylket, men sier ingenting om nivå (proff/amatør), profil, repertoar, besøkssteder eller besøksfrekvens. Assosiasjonene går i retning amatørteater og små oppsetninger med enkel scenografi. **De som har besøkt TiT eller andre turnerende teatre mener små oppsetninger og fysisk nærhet mellom sal og scene gir store opplevelser.**

2

De fleste deltakerne støtter et turnerende teater i Trøndelag. De synes det er viktig og bra at folk i distriktene kan oppleve teater der de bor. Teaterbesøk i distriktene tilskrives personlig og sosial verdi, og oppfattes til og med som en motvekt til fraflytting.

3

I tillegg til den globale populærkulturen, er manglende kjennskap og mangel på tydelige forventninger de største barrierene mot å besøke TiT. Profil, programmering og besøksfrekvens må formidles. Sosiale medier, plakater og jungeltelegraphen er de viktigste kommunikasjonskanalene.

Kundereisen steg for steg

Infofasen

Sosiale medier, plakater i nærmiljøet, jungeltelegrafene, lokale «hva skjer» nyhetsbrev eller FB-grupper. De færreste sjekker teaterets nettside. Annonsen, plakaten, tittelen, anmeldelser og programtale trigger interessen. Det samme gjør selvsagt innholdet, som kjente stykker, bøker, forfattere og trøndertema.

Kjøpsfasen

Ikke diskutert

Forb. fasen

«Forberedelse» forbindes mest med å pynte/stelle seg og eventuelt sosialisere før forestillingen. Noen liker å forberede seg på innholdet eller oppsetningen for å få mer utbytte. Ulike grader av forberedelse: Lese boka, anmeldelser, programtale, høre fra venner og kjente, delta på «forsnakk» før forestillingen.

Forestillingen

Kjernen i opplevelsen og produktet man kjøper.

Avskjedsfasen

Når skuespillerne takker for seg, er avskjeden over.

Etterpå

Hyggelig med kafé/servering som arena for debrief med andre. Forventer ingen oppfølging fra teateret i etterkant. Når man går ut døra, er kundereisen over. Enkelte er åpne for mail om nye forestillinger. Gode opplevelser åpner for gjenbesøk.

For en mer utfyllende kundereise, se rapport for Hålogaland teater 2020

Sjangere – humor som felles plattform

Komedier, klassikere og musikaler er best

I flg. befolkningsundersøkelsen foretrekker 6 av 10 trøndere disse sjangrene. Halvparten liker også teater basert på bøker de kjenner fra før, og spel/utendørsforestillinger. Preferansene gjenspeiles i det kvalitative utvalget.

Humor, latter og glede øker livsgleden

Alle liker en god latter, også Essens. Forestillinger som blander latter og tårer er en sterk kombinasjon.

Sjangerløs

En godt fortalt historie fenger mange, uansett sjanger. Visuelle virkemidler og dyktig skuespill inspirer og kommuniserer.

Manglende erfaring gjør det vanskelig å snakke om sjangere

Hva liker man egentlig å se på teater? Ikke lett å si for dem med begrenset teatererfaring.

Trønderske stykker

basert på trønderske forfattere (Olav Duun, Karl Frode Tiller, Magnhild Haalke), trønderske folkelivsskildringer (Den siste viking) og lokale spel bygger trøndersk identitet. I flg. befolkningsundersøkelsen er bare 27 % interessert i forestillinger med lokal tematikk, men i utvalget er interessen høy for trøndersk historie, forfattere, musikere og skuespillere.

“ Så lenge det er en mening bak og proft gjort, så liker jeg det.

- Stimulering

“ Det jeg liker best med teater, er humor. Jeg liker jo å le. At det er gode skuespillere som gjør noe morsomt. Og at det er live. Ikke opptak. Ikke film. Det er forskjellen på teater; ting kan gå galt, og da begynner man ikke på nytt (...) Vi har ikke vært noe særlig på teater. Siden jeg egentlig ikke vet hva jeg liker, må jeg oppleve det først.

- Stimulering

“ Jeg er glad i kvalitet og at skuespillerne skal være gode. Samtidig er det gøy å løfte fram de unge og de som ikke er så erfarne lokalt. I byen forventer jeg mer proft teater. Og en form for avkobling fra hverdagen, sette deg inn i en ny verden. Jeg vil også nevne stand up og komedie, det er noe som også fenger. En god latter er fristende også når det gjelder kulturtilbud.

- Essens

Intimt teater rører hjertene

Teaterlokalets størrelse og utforming har mye å si for opplevelsen av nærhet og engasjement. Oppsetninger i små lokaler får mye gratis gjennom fysisk og emosjonell nærhet mellom sal og scene.

Få personer på scenen føles intimt

Flere omtaler forestillinger med 1 – 3 medvirkende som intimteater. Fokuset på den enkelte skuespiller blir nært og personlig.

Skuespillerprestasjonene er en del av intimitetsbegrepet

Gode skuespillere treffer med formidling og tilstedeværelse, uansett scenens størrelse.

Sammen er vi dynamitt

Publikum elsker å bli sugd inn i handlingen og bli en del av den magiske teaterboblen, der ingenting finnes utenom øyeblikket. Når publikum blir dradd inn i stykket, føler de seg som deltakere. Flere understreker at publikum er viktig for prestasjonen ved at de er med og gjør skuespillerne gode.

Du har de små scenene på TT, som blir mer intimt. De store scenen kan også bli intime, hvis prestasjonene er bra. På Whicked i London er scenen enorm, men opplevelsen blir intim fordi prestasjonene er så utrolig bra. 'Intim' er den menneskelige komponenten, kontra å se det på skjerm.

- Stimulering

Publikum er teaterets
12. mann

Sagt om publikumsmedvirkning

Når det er lite og intimt, som det er hos oss, føler du at du blir sett. Noe skjedde slik at vi i publikum måtte passe på noen av rekvisittene, da blir vi sett og brukt og er med. Vet det var et stykke for litt siden, som jeg ikke var med på, da brukte de publikum enda mer etter det jeg forsto. Så de er flinke til å bruke oss i i publikum. Uten publikum er det ikke noe teater heller!

- Stimulering, Rørvik

Jeg ble fascinert over hvor tett på de lot publikum komme. Å se teater på ulike scener og lokaler gir en annerledes opplevelse. Nærheten til publikum har TiT mestret utrolig godt på de tre forestillingene jeg har sett. Du blir mer delaktig i forestillingen. I en teatersal blir du ganske passiv, men når du blir dradd inn i teaterscenen sånn de gjør når de reiser til ulike steder, hvor kulissene sto på samme nivå som vi satt. Jeg hadde følelsen av at jeg satt rett utenfor huset, da de åpnet døren så jeg jo inn – ble nesten nabokaren som ikke vil bli sett når han kikker inn gardinene. Nærheten fascinerte meg. De har dyktige skuespillere og scenografer så klarer å få til dette!

- Essens, Namsos

Servering er hyggelig, men ikke avgjørende

Lave forventninger til serveringstilbudet på turné

For flertallet fremstår servering før og etter forestilling som mer hyggelig enn nødvendig. Preferansene spriker, fra de som gjerne vil sosialisere og synes en enkel kafé høyner opplevelsen, til de som enten foretrekker eksterne fasiliteter eller helst lar være.

Utvalget uttrykker stor forståelse for begrenset servering ved turnébesøk i distriktene. Samtidig forteller en Essens fra Namsos hvordan Kulturhuset i Namsos har skapt en arena for en helaftens teateropplevelse.

“ Nå har de gjort en kjempeoppgradering på Kulturhuset, så det gir en god stemning. Og fylkesgalleriet er åpent samtidig. De har også en vinbar med mat og vin, du kan ta med vinglasset inn. Her har de gjort mye rart som kanskje ikke andre kulturarenaer gjør, for å gjøre det å gå på teater til en helaften også i lille Namsos. Det er spesielt. Så kulturhuset har de siste årene gjort et kjempeløft sammen med andre aktører. Så baren er åpen også når det ikke er forestillinger. Det har vært en suksess. Jeg liker veldig godt kombinasjonen av å se en utstilling en halvtime før forestillingen. Når Riksteateret er der, har de også forsnakk før forestillingen. Da går de inn i biblioteket ved siden av, for ikke å forstyrre dem i vinbaren. Så forholdene ligger til rette for at det skal være en komplett opplevelse, både før og etter forestillingen.

- Essens, Namsos

“ Etter en sterk forestilling som er til ettertanke, vil jeg bare gå hjem. Er det mer festlig og komedie, kan man ha lyst å sette seg ned med et glass vin og snakke om det. Jeg har ingen forventninger om at det må være en tilstelning etterpå.

- Stimulering, Verdal

Synlighet for alle

Flate gulv er den største romlige utfordringen på turné
Flere respondenter forteller om hvordan det å havne langt bak på et flatt gulv har redusert teateropplevelsen for både barn og voksne.

Der det er mulig, bør TiT velge lokaler med atriumoppsett, eller bygge en scene som er høy nok til at alle ser.

Hva kan utløse flere teaterbesøk?

1

Markedsføring

Informasjon og markedsføring står sentralt for å tiltrekke seg publikum på turné. I følge deltakerne søker de i liten grad opp informasjon om program og spilletider selv. De må se annonser/plakater, eller fange opp kommende hendelser via jungeltelegrafen. En teateroppsetning må være synlig i jungelen av tilbud.

Bred appell

Inkluderende forestillinger med tema og innhold som passer mange. Enkle oppsetninger er fint. Unngå avantgardistiske stykker og sære løsninger.

2

Intimteater som største pre

Få fram at publikum kommer tett på scenen og skuespillerne, og at de vil få en levende og engasjerende opplevelse. Den beste teateropplevelsen er å bli berørt!

Tilrettelegging

Hvordan sikre god synlighet til scenen i små lokaler? Bør ha amfi eller forhøyet scene.

3

Gi TiT en tydelig plass i teaterlandskapet

Kjennskapen til og kunnskapen om TiT må opp. Forståelse av hva TiT er og gjør er viktig for at tilbudet skal være relevant og attraktivt. TiT trenger en tydelig rolle sammenlignet med TT og RT.

For barnefamilier

er pris en barriere. Barn, foreldre og besteforeldre i samlet tropp på teater oppfattes å koste «en Sydentur».

Opinion AS | Vulkan 16 | 0178 OSLO

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://twitter.com/opinionoslo)

Opinion: